

REKABET KURUMU KARARI IŞIĞINDA BANKALARDAN HAKSIZ FAİZİN TAHSİLİ

Bekiroğlu-İsen-Ciğerli Hukuk Bũrosu

Bu makale ile, Tũrkiye’de faaliyet gũsteren 12 banka ile ilgili olarak Rekabet Kurumu’nun verdiği kartel kararı ve bu karar doğrultusunda tespit edilen zararın iadesine ilişkin olarak ikame edilecek davanın usul ve esaslarına kısaca değinilecektir.

1. Kartel Kavramı ve İlgili Rekabet Kurumu Kararı

Serbest rekabetin hâkim olduğu ũlkelerde, aynı iř dalında zirai, sınai veya ticari faaliyette bulunan ve esasen rakip olan teřebbũslerin, rekabeti devam ettirmenin zararlı olmaya başladığına kanaat getirdiği konulardarekabeti Ńnlemek maksadıyla aralarında yaptıkları anlaşmalara, Rekabet Hukuku literatũrũnde “kartel” denmektedir.Kartel, rekabeti fiilen ortadan kaldıracak surette rakip teřebbũslerin gerek ağık gerek zımnı yollarla (uyumlu eylem) asgari satış fiyatını veya satış Ńartlarını aralarında kararlaştırmaları, piyasaları bũlũřmeleri, ũretimi tespit olunan miktar ve çeşitlere inhisar ettirmeleri yũnũnde geręekleřtirilebilmekte; konusuna gũre, fiyat, bũlge, miktar ve çeşit ile ilgili kartellerden sũz edilebilmektedir.

Bankalarca tahsil edilen haksız faizlere ilişkin Rekabet Kurulu Kararı’nı Ńzetlemek gerekirse,Rekabet Kurumu, konuya ilişkin olarak, Tũrkiye’de faaliyet gũsteren 12 banka ile ilgili olarak 3’ũ isimsiz 4 kişinin ihbar mektubu ũzerine, 2011 yılında bir soruşturma başlatmış ve bu soruşturmasını 2013 yılında sonuğlandırmıştır. Rekabet Kurumu’nun yaptığı sũz konusu inceleme, Tũrkiye’de faaliyet gũsteren 12 bankanın mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetleri konusunda anlaşma ve/veya uyumlu eylem iğerisinde bulunmak suretiyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un (“**4054 sayılı Kanun**”) 4’ũncũ maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti ięin geręekleřtirilmiř olup, incelemeler neticesinde Tũrkiye’de faaliyet gũsteren 12 bankanın mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetlerine ilişkin faiz oranının, ũcret ve komisyonların birlikte belirlenmesi konusunda anlaşma ve/veya uyumlu eylem iğerisinde buldukları ve bu suretle 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettikleri tespit edilerek ve sũz konusu 12 banka aleyhine toplamda 1.100.000.000Dolar’ı bulan idari para cezasına hũkmedilmiřtir.

Anılan Rekabet Kurumu kararının,yakın tarihte Danıştay tarafından onanması ile birlikte,yeni bir dava konusu gũndeme gelmiş ve milyonlarca tũketicisi, tacir ve hatta kamu kurumu, bankalarca, oluşturulan kartel aracılığıyla haksız olarak tahsil edilen zararlarını tahsil etme hakkı bulmuşlardır.

Rekabet Kurumu’nun ve ardından Danıştay’ın kararına konu olan 12 banka řu şekildedir: Akbank T.A.ř., Denizbank A.ř., Finans Bank A.ř., HSBC Bank A.ř., ING Bank A.ř., Tũrk Ekonomi Bankası A.ř., Tũrkiye Garanti Bankası A.ř., Garanti Ődeme Sistemleri A.ř.,

Garanti Konut Finansmanı Danışmanlık A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş., Türkiye İş Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş.

Rekabet Kurumu'nun tespitine göre, 21.08.2007 ile 22.09.2011 tarihleri arasında bu 12 bankadan herhangi birisinden mevduat, kredi ve kredi kartı hizmeti almış olanların aldıkları hizmetin kartel kapsamında belirlenen faiz oranlarına tabi olduğu tespit edilmiştir.

Rekabet Kurumu'nun 169 sayfalık gerekçeli kararında karteli tespit ettiği hizmetler ise şunlardır:Konut Kredileri, İhtiyaç Kredileri, Taşıt Kredileri, Mevduat ve Kredi Kartları.

2. Tazminat Hakkı

21 Ağustos 2007 ile 22 Eylül 2011 tarihleri arasında, bu bankalardan mevduat, kredi ve kredi kartı hizmeti almış olan bankamüşterileri, suni şekilde oluşturulan kartel aracılığıyla bankalarca talep edilen faiz dolayısıyla uğradıkları maddi zararlarını ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların üç katı oranında tazminattalebiyle, ilgili bankalara karşı alacak davası açabilecektir.

3. Davanın Tarafları ve Davanın İkame Ediliş Usulü

Somut olaya konu edilecek dava, tüketiciler, tacirler ve kamu kurumları tarafından, ilgili Rekabet Kararı'na konu olan 12 bankaya karşı açılacaktır.

Belirtmek isteriz ki, davaya konu edilecek maddi zararın veya ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların miktarının tespiti, ancak uzman bilirkişilerce yapılacak incelemeler neticesinde ortaya koyulabilecektir. Bu nedenle, yapılması gereken, davanın, "belirsiz alacak davası" olarak açılması yönündedir.

Önemle vurgulamak isteriz ki dava dilekçesinde muhakkak "4054 sayılı Kanun'un 58'inci maddesi gereğince zararın 3 katı kadar tazminat" talebi açıkça yer almalıdır.Şöyle ki, mahkeme, dilekçede belirtilen taleplerle bağlı olduğundan, bu talebin yer almadığı dilekçelerde sadece zarar miktarına hükmedilecektir.

Bunların yanı sıra, davanın açılacağı yer, açacak olan kişi veya kuruluşa göre değişmektedir. Şöyle ki, tüketiciler tarafından açılacak davalartüketici mahkemelerinde; tacirler tarafından açılacak davalar, ticaret mahkemelerinde, kamu kurumları tarafından açılacak davalar ise, asliye hukuk mahkemelerinde açılacaktır.

Son olarak belirtmek isteriz ki, ilgili dava, banka ve müşterileri arasında sözleşme ilişkisi bulunması dolayısıyla, 10 yıllık zamanaşımına tabi olacaktır.